

Выпрабавана на сабе

ЗМЕНА Ў ЛАГЕРЫ,

ці Дзесяць хлопчыкаў
супраць адной студэнткі

Ужо другі год запар замест канікул у вёсцы я выбіраю работу выхавачеля ў летніку. Васямнаццаць дзён на прыродзе сярод вялікай колькасці дзяцей дапамагаюць пераклучыць сваю увагу з паўсядзённых побытавых клопатаў на нешта больш важнае, сапраўднае...

Такія позіркі азначалі толькі адно — хлопцы прыдумалі новую забаву. Трэба баяцца.

Пра дзіцячы аздараўленчы лагер «Дубок», што знаходзіцца ў Пружанскім раёне непадалёку ад вёскі Паддубна, да чэрвеня я не ведала нічога. Як і летась, працу шукала праз раённыя камітэты БРСМ і згадзілася на першае прапанаванае месца. Таму дзе, з кім і ў якіх умовах мне давядзецца працаваць, я нават не ўяўляла.

Высветлілася, што абсалютная большасць выхавачеляў «Дубка» — студэнты, якія праходзяць тут педагагічную практыку або папросту хочуць зарабіць крыху грошай падчас канікулаў. Працавалі на нашай змене і некалькі маладых спецыялістаў са школ Пружанскага раёна. Але, што дзіўна, былі ў калектыве і педагогі са стажам. Напрыклад, настаўнік беларускай мовы Валерый Георгіевіч Купчанка, які ўжо адзінаццаты год працуе ў лагеры і называе сябе яго «ганаровым жыхаром». Ён даўно заслужыў рэпутацыю строгага выхавачеля, але дзеці паміж сабой кажуць: «Калі ты не пабываў у яго атрадзе хоць бы раз, то, лічы, што і лагер спазнаў не поўнасьцю».

Напэўна, самы хвалюючы момант для выхавачеля — гэта заезд дзяцей. Менавіта ад першых гадзін знаёмства залежыць, як пройдзе ўся змена. Так атрымалася, што ў атрад, які мне даручылі, патрапілі толькі хлопчыкі 10-11 гадоў. Мяне гэта адразу насцярожыла і нават крыху напалохала — ці змагу я, студэнтка непедагагічнага факультэта, справіцца з дзесяццю хлопцамі?

Крыху пазней стала зразумела, што перажывала я недарэмна. Адсутнасць дзяўчынак дужа ўплывала на паводзіны хлопчыкаў: яны ўвесь час намагаліся даказаць адно аднаму, хто з іх самы шумны, самы смелы і г.д. Або, бывала, толькі адвернешся, а яны ўжо б'юцца паміж сабой. Карацей, за першыя некалькі дзён наш атрад паспеў вылучыцца сярод астатніх як той, дзе пастаянна парушаюць дысцыпліну, хоць па колькасці дзяцей ён быў самым маленькім.

Але, з іншага боку, такая энергічнасць дзяцей не давала мне расслабіцца ні на хвіліну. Яны на футбол — і я з імі бегаю па полі, яны на турнікі — і я качаюся побач на арэлях, у спякоту захацелі пааблівацца вадой — калі ласка, але толькі са мной. Тое ж самае тычылася ўдзелу дзяцей у конкурсах і мерапрыемствах: на сцэну выходзілі ўсе разам, а калі дрэнна падрыхтаваліся, дык было аднолькава сорамна і мне, і ім. Збольшага, праўда, творчыя выступленні ў нас прыходзілі на «ўра». Ні адзін канцэрт не абходзіўся без нашай «зоркі» — Кірыла Кабынца. Актыўны хлопец не пабаяўся паўстаць перад гледачамі ў вобразе дзяўчыны, раскажаць у мікрафон пра свае дзіцячыя боі і прызнацца ў каханні ў вершаванай форме дацэ дырэктара лагера. Астатнія ў атрадзе, раўняючыся на Кірыла, пасля таксама намагаліся сябе праявіць, і я іх у гэтым максімальна падтрымлівала.

Стаць «сваёй» у хлапчуковым атрадзе і наладзіць давяральныя адносіны мне збольшага дапамаглі размовы перад адбоем. Мы абмяркоўвалі ўсё, што здарылася з намі днём, строілі планы на заўтра, а праз некаторы час хлопцы пачалі дзяліцца са мной сакрэтамі. Аднак важна было не дазволіць ім забывацца на бяспечныя паводзіны. Слушную парадку на конт гэтага дала **старшы выхавачель змены Наталля Міхайлаўна КОТЫШ**: «Трэба бачыць і чуць усё, але часам зрабіць выгляд, што не заўважаеш і не дачуваеш асобныя моманты».

Жыццё ў лагеры моцна адрозніваецца ад звычайнага, таму дзеці ў новых, нязвыклых абставінах маглі часам паводзіць сябе вельмі непрадказальна. У сувязі з гэтым я чарговы раз пераканалася: не варта абалірацца на чужое меркаванне аб іншых людзях. Паколькі большасць дзяцей прыязджае ў «Дубок» з Пружанскага раёна, настаўнікі мясцовых школ з многімі з іх працуюць падчас навучальнага года. З добрымі намерамі мае калегі намагаліся мне дапамагчы, раскажаўшы пра тое, як «мае» дзеці паводзяць сябе дома, хто іх бацькі і іншае. Але нічым мне гэта не дапамагло, бо, напрыклад, Мікіта, якога ў школе лічылі «ціхуном», з першых дзён паказаў сябе самым галасістым у атрадзе, а яго брат Даніла — прызнаны хуліган — аказаўся, наадварот, сур'ёзным і адказным хлопцам, які заўсёды гатовы дапамагчы.

На здзіўленне многіх, чым часцей дзеці майго атрада траплялі ў непрыемныя сітуацыі, тым бліжэй мы з імі становіліся. Напрыканцы хлапчукі-задзіры ад'язджалі дадому са слязамі на вачах — настолькі ім не хацелася развітвацца адно з адным, з «Дубком», і, вельмі хочацца верыць, — са мной.

...За васямнаццаць дзён у лагеры мы паспелі перажыць многае — гэта ўсё было настолькі запамінальным і яркім... Другі атрад, хоць і быў самым неспакойным, затое весяліўся і весяліў іншых ад душы. Спазненні ў сталовую, танцы і флэшмобы на вячэрніх канцэртах, зубная паста на падушках і неверагоднае жаданне высветліцца, каго ўсё ж кахае адзінаццацігадовы Кірыл — Дашу ці Леру, — такой нам запомніцца другая змена лета 2016 года ў лагеры «Дубок».

Ганна КУРАК, студэнтка VI курса Інстытута журналістыкі БДУ.

ЗАПІСАЦА
Ў «КАРАЛІ ДАРОГ»...

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

Галоўнае, да чаго мы імкнёмся, — фарміраваць профільныя атрады, каб студэнты замацоўвалі на практыцы тое, што яны засвойваюць у тэорыі падчас навучання. Студэнты будаўнічага факультэта працуюць на будоўлях, факультэта транспартных камунікацый — на будаўніцтве дарог і гэтак далей. Звычайна работу ў атрадах залічваюць, як летнюю практыку. Я лічу, для студэнтаў гэта шыкоўная магчымасць — і вопыт атрымаць, і адпачыць, і грошай падзарабіць.

«Нам ужо давалі заробак за адзін дзень, які мы адпрацавалі ў чэрвені, — 25 рублёў, значыць, за месяц павінны атрымаць каля 500».

Першы аб'ект, на які мы накіроўваемся, — беларуска-кітайскі індустрыяльны парк «Вялікі камень» пад Смалевічамі, дзе працуе аднайменны атрад. Проста пасярод лесу пракладаюць асфальтаваную дарогу, усталяваюць ліхтары — усё гэта нагадвае будаўніцтва новых мікрараёнаў у сталіцы. Аднак найбольш важная частка парка — індустрыяльны комплекс. Ужо хутка тут павінна размясціцца вытворчасць буйных кітайскіх кампаній, а пакуль што гудуць экскаватары, ездзяць машыны з бетоном і, вядома, працуюць будатрадаўцы.

А ў сталіцы байцы з тэхнічнага ўніверсітэта дапамагаюць будаваць трэцюю лінію метрапалітэна.

— Да работы на аб'екце мы прыступілі 5 ліпеня, — кажа **камандзір атрада «Вялікі камень» Яўген ГРУНТОЎ**. — Асноўныя віды работ — вязка арматуры і каркасаў, устаноўка і дэмантаж апалубкі, заліўка бетону. Праца не патрабуе высокай кваліфікацыі, але дае вялікі досвед. Усяго ў атрадзе 20 чалавек, у асноўным гэта студэнты будаўнічага факультэта. Жывём мы ў Мінску, але штодзень нас каля станцыі метро «Барысаўскі тракт» забірае аўтобус, на якім прыязджаем сюды. Працоўны дзень — звычайны: восем гадзін пліус абед, у пяць вечара нас зноў адвоззяць у Мінск.

— Пра магчымасць летняй работы ў будатрадзе я даведаўся ў штабе працоўных спраў БРСМ нашага ўніверсітэта, там мяне накіравалі сюды, — раскажвае баяц атрада, **студэнт III курса будаўнічага факультэта БНТУ Андрэй НАЗАРЭВІЧ**. — Не буду ўтойваць, у першую чаргу мяне цікавіла магчымасць прайсці практыку. Уражанні самыя добрыя, бо на такіх вялікіх будоўлях ты набіраешся карыснага досведу, які не атрымаеш больш нідзе. Працаваць тут будзем да 5 жніўня. Пасля тыя, хто захоча, могуць застацца надалей.

Яшчэ адзін аб'ект таксама знаходзіцца непадалёку ад Мінска. У Бараўлянах два дзясяткі студэнтаў з будатрада «Маладосць» дапамагаюць узводзіць калектарную станцыю, куды для ачысткі будзе сцякаць дэдавава вада з усяго пасёлка.

Атрад «Маладосць» узводзіць калектар для ачысткі вады ў Бараўлянах.

— Увогуле, я ўжо сёмы раз за час навучання прыязджаю ў будатрад, таму можаце не пытацца, ці падабаецца мне гэта, — усміхаецца **студэнт V курса будаўнічага факультэта БНТУ Арцём ФЕСЕНКА**. — Як так атрымалася? Некалькі разоў ездзіў на будоўлі падчас семестра. Да гэтага працаваў на Беларускай АЭС, будаваў інтэрнаты ў Студэнцкай вёсцы на вуліцы Чурлёніса, дапамагаў узводзіць новы будынак Нацыянальнага алімпійскага камітэта, Палац Незалежнасці — ужо нават цяжка ўсё прыгадаць. У асноўным займаюся вязкай арматуры і заліўкай бетону,

адразу ж уліваюцца ў калектыв, не цураюцца цяжкай працы і ўсё робяць на роўні з іншымі. Студэнты працуюць пад маім кіраўніцтвам штогод, і ніколі ў нас не было непаразумеў. Некаторыя прыязджаюць другі год запар. Скажу больш — калі б была такая магчымасць, я б узяў іх да нас на работу — маладыя інжынеры заўсёды патрэбны.

Галоўны сталічны аб'ект, дзе працуюць студэнты БНТУ, — трэцяя лінія Мінскага метрапалітэна. Іх мы знаходзім непадалёк ад плошчы Францішка Багушэвіча, дзе яны дапамагаюць перакладаць камунікацыі. Дарэчы, тут шчыруюць ужо «транспартнікі», бо гэта праца бліжэй да іх навукальнага профілю.

— Высокакваліфікаваную работу нам, на жаль, выконваць пакуль нельга, — раскажвае **камандзір атрада, студэнт IV курса факультэта транспартных камунікацый Аляксандр ЖАРДЗЕЦКІ**. — Таму працуем падсобнымі рабочымі: займаемся пагрузкай і разгрузкай матэрыялаў, выстаўленнем агароджаў, знакаў. Усяго тут знаходзіцца 10 студэнтаў. Графік у нас звычайны — з 8 раніцы да 5 вечара, але часам выпадаюць вячэрнія і нават начныя змены, бо метро будзецца кругласутачна. Наконт грошай нічога сказаць пакуль не магу. Але нам ужо давалі заробак за адзін дзень, які мы адпрацавалі ў чэрвені, 25 рублёў, — значыць, за месяц павінны атрымаць каля 500.

Хлопцы кажуць, што большая частка студэнтаў факультэта транспартных камунікацый задзейнічана на будаўніцтве трэцяй чаргі МКАД-2, там працуюць амаль 40 байцоў з атрада пад гучнай назвай «Каралі дарог». Яны выконваюць асфальта-бетонныя, геадэзічныя і земляныя віды работ. Дарэчы, атрады з БНТУ працуюць не толькі на знакавых аб'ектах сталіцы і Мінскай вобласці, але і на Гродзеншчыне. У тым ліку на Усебеларускай маладзёжнай будоўлі Беларускай АЭС у Астравіцы.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ
lyskavets@zviazda.by

Правільна адпачываць — таксама цэлая навука!